

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету фінансів та обліку

Андрій КІЗИМА

« 30 » _____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« _____ » _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«ОБЛІК ТА АНАЛІЗ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ТА БАНКРУТСТВА»

Ступінь вищої освіти – другий (магістерський) рівень
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-наукова програма – Міжнародний облік

Кафедра обліку і оподаткування

Форма навчання	Курс	Се-местр	Лекції (год.)	Практ. (семін.) (год.)	Тренінг, (год.)	ІРС (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	1	2	32	14	4	5	95	150	2

Тернопіль – 2024

Робочу програму склав к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Ростислав РОМАНІВ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри обліку і оподаткування (протокол № 2 від 25.09.2024 р. р.)

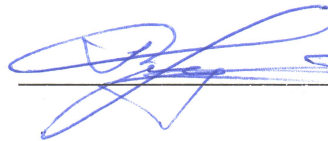
Завідувач кафедри обліку і оподаткування
д.е.н., професор

Зеновій-Михайло ЗАДОРЖНИЙ

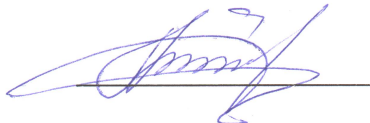
Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 071 «Облік і оподаткування», протокол № 3 від 30.09.24 р.

Голова групи
забезпечення спеціальності
д.е.н., професор

Руслан БРУХАНСЬКИЙ
(підпис)

Гарант ОПП «Облік і оподаткування»
д.е.н., професор
кафедри обліку
і оподаткування

Віта СЕМАНЮК

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Облік та аналіз неплатоспроможності та банкрутства»**

1. Опис дисципліни «Облік та аналіз неплатоспроможності та банкрутства»

Дисципліна – «Облік та аналіз неплатоспроможності та банкрутства»	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Статус дисципліни: блок вибіркових дисциплін Мова викладання – українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність 071 «Облікі оподаткування»	Рік підготовки: денна - 1 Семестр денна - 2
Кількість змістових модулів – 1	Освітньо-наукова програма - Міжнародний облік	Лекції Денна – 32 год. Практичні заняття Денна – 14 год.
Загальна кількість годин – Денна – 150	Ступінь вищої освіти - магістр	Самостійна робота Денна – 95 год. Тренінг -4 год Індивідуальна робота Денна – 5 год.
Тижневих годин – 10 год., з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Облік та аналіз неплатоспроможності і банкрутства»

2. Мета вивчення дисципліни

Метою дисципліни «Облік та аналіз неплатоспроможності та банкрутства» є дослідження законодавства, що регулює процедуру банкрутства, реорганізації та ліквідації; виявлення кризи економічної діяльності для аналізу неспроможності компанії; облік та аналіз процесів банкрутства суб'єктів господарювання.

2.2 Завдання вивчення дисципліни

Ознайомити майбутніх фахівців із механізмом реалізації чинних норм законодавства про банкрутство, сприяти усвідомленню відповідальності при здійсненні значущих дій у практичній діяльності підприємств, які знаходяться на межі банкрутства, вивчення методів і технології оцінки банкрутства та обліку в процесі банкрутства та ліквідації.

3. Програма навчальної дисципліни «Облік та аналіз неплатоспроможності та банкрутства»

Змістовий модуль 1. Теоретичні і методичні основи обліку і діагностики банкрутства та неплатоспроможності

Тема 1 Сутність, характеристика та нормативно-правове забезпечення процедури банкрутства підприємства у вітчизняній та міжнародній практиці

Визначення термінології банкрутства підприємства. Види банкрутства. Міжнародна практика інституту банкрутства. Сутність, загальна та специфічна характеристика кризи. Види кризи в компаніях. Державне регулювання підприємницької діяльності з ліквідації та припинення. Роль обліково-аналітичне забезпечення у процедурі банкрутства.

Тема 2. Інтегрована система економічної безпеки та її організаційно-економічне забезпечення

Організація та функціонування інтегрованої системи економічної безпеки. Організаційно-інформаційне забезпечення економічної діагностики стану компанії. Діагностика конкурентного середовища та конкурентоспроможності. Діагностика системи управління. Діагностика виробничих потужностей та їх потенціалу.

Тема 3 Вітчизняні та міжнародні моделі фінансової безпеки та фінансової стійкості компанії

Діагностика фінансової безпеки компанії. Дискримінаційний аналіз як інструмент оцінки імовірності банкрутства. Вітчизняні та зарубіжні моделі прогнозування банкрутства (Альтмана, Фулмера, Стрінгейта, Бівера, Терещенка). Прийняття управлінських рішень щодо запобігання банкрутства.

Тема 4. Міжнародні та вітчизняні процедури відновлення платоспроможності

Судові процедури та заходи, що застосовуються до неплатоспроможного боржника. Санація як система заходів, що здійснюються під час провадження у справі про банкрутство: міжнародний та вітчизняний досвід. Процедура розпорядження майном боржника. Мирова угода та інші альтернативні процедури у вітчизняній та зарубіжній практиці

Тема 5. Процес ліквідації підприємства та припинення його діяльності

Підготовче засідання господарського суду з питань ліквідації та призначення ліквідатора. Функції бухгалтерського обліку в процесі ліквідації підприємства та формування ліквідаційної маси. Порядок реалізації майна боржника та черговість погашення боргів у разі ліквідації підприємства. Формування звіту про стадію ліквідації та припинення діяльності підприємства.

**4. Структура залікового кредиту дисципліни
«Облік та аналіз неплатоспроможності та банкрутства»
(денна форма навчання)**

	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	ІРС	Тренінг	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Теоретичні і методичні основи обліку і діагностики банкрутства та неплатоспроможності						
Тема 1. Сутність, характеристика та нормативно-правове забезпечення процедури банкрутства підприємства у вітчизняній та міжнародній практиці	6	2	20	-	4	Поточне опитування
Тема 2. Інтегрована система економічної безпеки та її організаційно-економічне забезпечення	6	4	18	2		розрахункові роботи
Тема 3 Вітчизняні та міжнародні моделі фінансової безпеки та фінансової стійкості компанії	8	4	20	2		Поточне опитування, задачі, тести
Тема 4. Міжнародні та вітчизняні процедури відновлення платоспроможності	6	2	18	1		розрахункові роботи
Тема 5. Процес ліквідації підприємства та припинення його діяльності	6	2	19	-		Поточне опитування, задачі, тести
Разом	32	14	95	5	4	
Форма контролю						Екзамен

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття 1 - 2 год

Тема. Сутність, характеристика та нормативно-правове забезпечення процедури банкрутства підприємства у вітчизняній та міжнародній практиці

Мета: В результаті вивчення даної теми студенти повинні засвоїти поняття та сутність банкрутства, його види; особливості нормативного регулювання банкрутства у вітчизняній та зарубіжній практиці; місце та роль обліково аналітичної системи в процедурі банкрутства.

Питання для обговорення

1. Визначення термінології банкрутства підприємства. Види банкрутства.
2. Міжнародна практика інституту банкрутства.
3. Сутність, загальна та специфічна характеристика кризи.
4. Види кризи в компаніях.

5. Державне регулювання підприємницької діяльності з ліквідації та припинення.
6. Роль обліково-аналітичне забезпечення у процедурі банкрутства.

Практичне заняття 2-3 – 4 год.

Тема. Інтегрована система економічної безпеки та її організаційно-економічне забезпечення

Мета: Ознайомитися із поняттям системи економічної безпеки, визначити роль об'єктивної економічної діагностики в стратегічному та тактичному менеджменті, зрозуміти організаційно-інформаційне забезпечення її діагностики компанії.

Питання для обговорення

1. Організація та функціонування інтегрованої системи економічної безпеки.
2. Організаційно-інформаційне забезпечення економічної діагностики стану компанії.
3. Діагностика конкурентного середовища та конкурентоспроможності.
4. Діагностика системи управління.
5. Діагностика виробничих потужностей та їх потенціалу.

Практичне заняття 4-5 – 4 год.

Тема. Вітчизняні та міжнародні моделі фінансової безпеки та фінансової стійкості компанії

Мета: Ознайомитися з визначенням платоспроможності підприємства та можливостями відновлення. Вивчити методику комплексного аналізу з використанням методик і фінансових моделей банкрутства. Зрозуміти методику прогнозування ймовірності банкрутства та інтерпретації отриманих результатів.

Питання для обговорення

1. Методики експертизи фінансового стану господарюючого суб'єкта для прогнозування ймовірності банкрутства.
2. Методи і показники аналізу і діагностики банкрутства.
3. Дискримінаційний аналіз як інструмент оцінки ймовірності банкрутства.
4. Вітчизняні та зарубіжні моделі прогнозування банкрутства (Альтмана, Фулмера, Стрінгейта, Терещенка).
5. Прийняття управлінських рішень щодо запобігання банкрутства.

Практичне заняття 6 – 2 год

Тема. Міжнародні та вітчизняні процедури відновлення платоспроможності

Мета: Вивчити основні положення санації та інших досудових процедур відновлення платоспроможності у вітчизняній та міжнародній практиці.

Питання для обговорення

1. Судові процедури та заходи, що застосовуються до неплатоспроможного боржника.
2. Санація як система заходів, що здійснюються під час провадження у справі про банкрутство: міжнародний та вітчизняний досвід.
3. Процедура розпорядження майном боржника.
4. Мирова угода та інші альтернативні процедури у вітчизняній та зарубіжній практиці

Практичне заняття 7 – 2 год.

Тема. Процес ліквідації підприємства та припинення його діяльності

Питання для обговорення

1. Підготовче засідання господарського суду з питань ліквідації та призначення ліквідатора.
2. Функції бухгалтерського обліку в процесі ліквідації підприємства та формування

- ліквідаційної маси.
3. Порядок реалізації майна боржника та черговість погашення боргів у разі ліквідації підприємства.
 4. Формування звіту про стадію ліквідації та припинення діяльності підприємства.

6. Тренінг з дисципліни

Тематика: особливості застосування різних методик діагностики банкрутства та інтерпретація їх результатів.

1. Ознайомитись з методичним інструментарієм щодо діагностики банкрутства на основі фінансової звітності, зокрема, можливості моделі Альтмана, Бівера, Фулмера, Стрінгейта. Зробити порівняльний аналіз.
2. Ознайомитись з підходами щодо тестування діяльності підприємства на предмет виявлення ознак імовірності банкрутства. Зробити порівняльний аналіз.
3. Навчатись формувати рекомендації на основі застосування даних методик щодо подолання негативних тенденцій у діяльності підприємства..
4. Виконання завдання тренінгу передбачає вивчення на практичному прикладі порядку ліквідації ТОВ:
 - дії ліквідаційної комісії; обов'язки ліквідаційної комісії;
 - бухгалтерський облік в процесі ліквідації; складання бухгалтерських проведення; складання проміжного балансу;
 - заповнення ліквідаційних балансів; проведення розрахунків з учасниками;
 - податковий облік (податок на прибуток; ПДВ; Єдиний податок).

7. Самостійна робота студентів

Для успішного засвоєння курсу «Облік та аналіз неплатоспроможності та банкрутства» студенти повинні володіти значним масивом інформації, яку повинні засвоювати самостійно. Самостійна робота студента (СРС) – це діяльність, яку студенти виконують самостійно під керівництвом і контролем викладача без його прямої участі.

Метою СРС є проведення самостійного дослідження показників, які свідчать про імовірність настання банкрутства і формування рекомендацій та шляхів подолання негативних тенденцій стосовно стану неплатоспроможності. Студенти повинні провести самостійне аналітичне дослідження застосування різних методик визначення імовірності банкрутства та крім того, необхідно дослідити підходи щодо формування плану санації.

Виконання студентами самостійної роботи є одним із важливих етапів вивчення дисципліни «Облік та аналіз неплатоспроможності та банкрутства» і обов'язковим структурним елементом залікового кредиту.

Самостійна робота студентів передбачає опрацювання рекомендованої літератури, робота з конспектом лекцій, вивчення законодавчої бази регулювання питань, пов'язаних із банкрутством.

8. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, індивідуальна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, ситуативне моделювання, ділові ігри, реферування, виконання самостійної роботи, есе, підготовка і презентація проектів.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

В процесі вивчення дисципліни «Облік та аналіз неплатоспроможності та банкрутства» використовуються такі засоби оцінювання навчальної роботи студента за 100-бальною шкалою та методи демонстрування результатів навчання:

- тестові завдання;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- оцінювання презентацій;
- оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- інші види індивідуальних та групових завдань;
- екзамен.

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни.

Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися допоміжними матеріалами бо засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватися у дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

11. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Облік та аналіз неплатоспроможності та банкрутства» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять. Опитування проводиться з тем 1-5	Модульна робота – макс. 100 балів: Теоретичне питання – макс. 30 балів; Тестові завдання – макс. 20 балів (10 тестів по 2 бали за тест); задача 1 – макс. 25 балів; задача 2 – макс. 25 балів	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання завдань тренінгу	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час виконання завдань самостійної роботи	1.Тестові завдання (5 тестів по 2 бали за тест) – макс. 10 балів. 2.Теоретичне питання (2 питання по 20 балів) – макс. 40 балів. 3. Задача (1 задача 50 балів) – макс. 50 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-5
2	Проекційний екран	1-5
3	нікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox)	1-5
4	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-5
5	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-5
6	Індивідуальні завдання для самостійного виконання (електронний варіант)	1-5
7	Презентації з використанням мультимедійної техніки	1-5
8	Відкриті Інтернет-джерела для аналізу діяльності компаній	1-5

Основна література

1. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : навч. посіб. / Задорожний З.-М. В., Мельничук І. В., Омецінська І.Я., Фаріон В.Я. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 220 с.
2. Дерій В. А., Мельничук І. В. Бухгалтерський облік, аналіз і аудит у системі управління витратами на економічну безпеку. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2019. № 1. С. 197-208.
3. Головач Т. В., Лук'янова В. В. Економічний ризик : навч. посіб. Київ: Академвидав, 2017. 462 с.
4. Господарський кодекс України: від 16.01.2003 № 436-IV/ Верховна Рада України URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
5. Економічна безпека підприємства : підручник / А. М. Дідик, О. Є. Кузьмін, В. Л. Ортинський, Г. В. Козаченко, Ю. С. Погорелов, О. В. Ілляшенко та ін.; за заг. ред. А.М. Дідика. Львів: НУ «Львівська політехніка», ТзОВ «Видавнична група «Бухгалтери України», 2019. 624 с.
6. Жуков С. В. Ліквідаційна процедура банкрутства юридичних осіб відповідно до кодексу України з процедур банкрутства : науково-практ. посіб. Київ : Алера, 2021. 292 с.
7. Кодекс України з процедур банкрутства. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>
8. Мельничук І. В. Вартісно-орієнтований підхід в управлінні економічною безпекою підприємства. Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф., 22 травня 2020 р. Том 1. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 232 с. (С. 199-202).
9. Мельничук І. В. Обліково-аналітичний інструментарій управління економічною безпекою суб'єктів господарювання / Економічна безпека та фінансові розслідування : концепти, прагматика, інструментарій забезпечення : кол. моногр. / Т. Г. Васильців, Р. Л. Лупак, В. В. Зайченко та ін.; за заг. ред. О. І. Вівчар. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 395 с.
10. Мельничук І. В., Мужевич Н. В. Діагностика економічної безпеки підприємства. *Трансформація бухгалтерського обліку, аналізу та контролю в умовах соціально-економічних викликів*: матеріали Міжнародного круглого столу, 28 травня 2021 р. Том 1. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 277 с. (С. 96-99).
11. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства – Наказ Міністерства економіки України №10 від 17.01.2001 р. URL: <http://pro-u4ot.info/index.php?section=browse&CatID=154&ArtID=1103>
12. Процедури банкрутства в Україні. Актуальне законодавство та судова практика : посіб. / Д. Журавльов, С. Петков, В. Дрозд та ін. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 436 с.
13. Процедура банкрутства підприємства, юридичної особи URL: <http://zkg.ua/protsedura-bankrutstva-pidprijemstva-yurydychnoji-osoby/>

Додаткова література

1. Bankruptcies, liquidations and quasi-reorganizations EY. Financial reporting developments : a comprehensive guide. Revised April 2021. 160 p.
2. Cara O'Neill. Chapter 13 Bankruptcy: Keep Your Property & Repay Debts Over Time. Bankruptcy library series. Chapter 13 Bankruptcy. NOLO, 2018. 394 p.
3. Philip R. Wood Principles of International Insolvency. SWEET & MAXWELL, London, United Kingdom. 3rd edition. 2018.

4. Grant W. Newton. Bankruptcy and Insolvency Accounting, Two-Volume Set, 7th Edition. Wiley. URL : <https://sites.google.com/a/ox.books-now.com/en282/9780471079927-15apitGEdextpau39>.